

Schrijven in groep 7-8

Contextualisering van schrijfoopdrachten is een belangrijk onderdeel van de didactiek van het schrijfonderwijs in de groepen 7 en 8. Onder contextualisering verstaan we *‘dat leerlingen voordat ze over een onderwerp gaan schrijven op diverse manieren kennis over dat onderwerp opdoen’*. Dit kan bestaan uit een inventarisatie van ideeën in de klas over het onderwerp, lezen over het onderwerp, uitwisselen van ideeën, het bekijken van video's, het houden van een brainstorm etc. Uitgangspunt is dat een schrijfoopdracht nooit ‘zomaar’ gegeven wordt, alleen maar omdat schrijven op het rooster staat. Schrijfoopdrachten staan altijd in het teken van iets anders en dienen een doel. Leerlingen moeten middelen aangereikt krijgen om een goede tekst te schrijven. Dat betekent dat hun kennis over het onderwerp moet worden geactiveerd of aangeleerd en dat hun belangstelling voor het onderwerp moet worden geprikkeld. Zonder contextualisering van de schrijfoopdracht kan aan geen van deze voorwaarden worden voldaan.

Zonder contextualisering van de schrijfoopdracht kan aan geen van deze voorwaarden worden voldaan!

Een ander belangrijk onderdeel van de schrijfdidactiek in de groepen 7 en 8 is de noodzaak om leerlingen te ondersteunen in hun ontwikkeling naar zelfstandig schrijverschap. Daaronder verstaan we dat leerlingen een ontwikkeling doormaken van toenemend bewustzijn van de mogelijkheden die geschreven taal biedt om ideeën duidelijk onder woorden te brengen. Hun ervaring met spraak als communicatiemiddel en conversatie als context voor tekstproductie loopt vooruit op hun ervaring met schrift als middel. Dat betekent dat leerlingen zich meer bewust moeten worden van de handicaps die schrift met zich meebrengt en van de manieren waarop die handicaps kunnen worden gecompenseerd. In plaats van een gesprek met een partner die telkens aangeeft wat wel en niet begrijpelijk is, moeten schrijvers voorkomen dat zich begripsproblemen voordoen. Bovendien missen schrijvers ook nog allerlei andere informatiekanalen die in een conversatie wel beschikbaar zijn, zoals gebaren, intonatie en mimiek. Dat maakt de leerling-schrijver dubbel gehandicapt. Het ontdekkingsproces om te leren hoe je met die handicaps als schrijver kunt omgaan, begint in de groepen 3 en 4, maar is dan nog lang niet voltooid.

Daarom is het ook in de groepen 7 en 8 **van groot belang dat leerlingen over hun teksten worden bevraagd door medeleerlingen en door jou als leerkracht**. Alles wat niet duidelijk is in hun tekst verdient bijzondere aandacht in de nabespreking. In samenspraak tussen schrijver en anderen moet duidelijk worden wat de schrijver precies bedoelt en hoe dat het best in schrijftaal kan worden omgezet.

In de groepen 7 en 8 vindt een transitie plaats tussen schrijven voor bekende anderen en in nabije/informele situaties naar het schrijven voor minder bekenden en in meer formele situaties, zoals in zakelijke brieven, formele klachten en complexe formulieren. Ook begint er in deze groepen meer aandacht te komen voor **genreverschillen**: niet elke tekst is een verhaal. Sommige teksten, (zoals in kranten) hebben andere kenmerken dan andere (zoals in schoolboeken of op internet). In een e-mail kun je anders schrijven dan in een brief. Lang niet alle leerlingen zijn er al aan toe om deze transities in hun teksten te verwezenlijken. Daarom moeten leerlingen in het schrijfonderwijs voor groepen 7 en 8 expliciet gewezen worden op de consequenties van genreverschillen (in het bijzonder meer formele tekstsoorten) voor hun schriftelijke taalgebruik.

Bron: [SLO](#) Leerstoflijnen Schrijven beschreven